

MOJA, TVOJA
**NAŠA
ZEMLJA**
★★★★★

DRUŠTVO PRAVDE, SVIMA!

**NAŠA
STRANKA**

Bosna i Hercegovina je svojim temeljnim aktima preuzela obavezu najvišeg mogućeg poštivanja temeljnih ljudskih prava koja osiguravaju dostojanstvo i jednakost. Tako stoji u Ustavu Bosne i Hercegovine, a to potvrđuje činjenica da je naša zemlja ratificirala sve najvažnije međunarodne deklaracije i akte o zaštiti ljudskih prava. Poštivanje ljudskih prava kao državni interes dodatno je podcrtano usvajanjem niza važnih zakona koji tretiraju oblast zaštite ljudskih prava poput Zakona o zabrani diskriminacije, zaštiti osoba sa invaliditetom, manjina i drugih ranjivih pojedinaca i skupina.

Međutim, bosanskohercegovačka praksa govori potpuno drugačije. ESLJP, zaključno sa 1. decembrom 2020. godine, donio je ukupno 395 presuda protiv Bosne i Hercegovine. Presuda po apelaciji Derve Sejdića i Jakoba Fincija, kojima je kao i ostalim Romima i Jevrejima onemogućena kandidatura za članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine te sudjelovanje u Domu naroda, postala je simbol sistematske diskriminacije u Bosni i Hercegovini prema manjinskim zajednicama. Ova presuda nije jedina, tu su i brojne diskriminatorne odredbe koje narušavaju ekonomska, socijalna, kulturna, ali i druga grupna i individualna prava u Bosni i Hercegovini. To je najjasnije vidljivo kroz intenzivnu sistemsku diskriminaciju manjina, žena, djece, osoba s invaliditetom, LGBTIQ+ populacije, migranata...

Diskriminacija u našem društvu je široko rasprostranjena, a status ljudskih prava je u daleko lošijoj situaciji od onoga koji BiH proklamira svojim najvišim aktima. Naša stranka se zalaže za društvo jednakih, za društvo u kojem je svakom pojedincu osigurano puno političko, građansko, individualno i kolektivno pravo za ekspresiju i slobodan život. Smatramo da je Bosni i Hercegovini mjesto u Evropskoj uniji, a ako tamo želimo, moramo stvoriti evropsko, slobodno i otvoreno društvo. Naše temeljno opredjeljenje je sloboda i državna zaštita izražavanja slobode, naš cilj je društveni napredak i progres ka otvorenijoj i pravednijoj zajednici.

Budimo društvo koje štiti manjine

Neophodno je ukinuti ustavnu diskriminaciju prema svima koji ne pripadaju konstitutivnim narodima u Bosni i Hercegovini, što i konkretno predlažemo u gore navedenim izmjenama Ustava Bosne i Hercegovine. Kreiranjem mehanizama ukinut ćemo ustavnu diskriminaciju koja brojnim građanima i građankama BiH onemogućuje da budu birani. Našim predloženim izmjenama također do kraja implementiramo presude ESLJP.

Zakonima smo se, kao država, obavezali da osiguramo sredstva za zaštitu kulturnog, jezičkog i historijskog naslijeđa manjina u Bosni i Hercegovini. Sredstva i resursi se moraju sistemski staviti na raspolaganje svim manjinskim zajednicama Bosne i Hercegovine, jer naša različitost je naše bogatstvo.

Prema romskoj zajednici potrebno je pokazati dodatni senzibilitet. Planiramo pokrenuti javno finansirane intenzivne inkluzije romske zajednice u bosanskohercegovačko društvo kroz programe poput uključivanja sve romske djece u obavezno obrazovanje, poticaje zapošljavanja romske populacije, edukativne programe za stariju populaciju, rješavanje stambenog pitanja romske populacije i smanjivanje nasilja unutar romskih porodica.

Rodna ravnopravnost

Jedan od temeljnih programskih usmjerenja Naše stranke je postizanje potpune rodne ravnopravnosti, na čemu godinama radimo kroz naš program Inicijativa 50%.

Želimo društvo u kojem će žene biti podjednako zastupljene u izvršnim i predstavničkim organima vlasti, želimo društvo u kojem su žene podjednako plaćene za rad na istim pozicijama u privredi, u kojem trudnoća neće značiti opasnost od otkaza, u kojem će porodilje imati lagodan život, u kojem neće biti menstrualnog siromaštva i socijalne stigme kada su u pitanju najnormalniji fiziološki procesi, u kojem su seksualno i rodno zasnovano zlostavljanje najbrutalnije kažnjeni, a žrtve intenzivno zaštićene, u kojem se svakodnevno borimo sa socijalnim pritiskom patrijarhata i radimo na zbacivanju uspostavljenih obrazaca ponašanja te težimo oslobađanju ženskog tijela, duha i kompletnog života od patrijarhalnog pritiska.

Jednakost i ljudska prava za sve

Želimo svim građankama i građanima osigurati jednaka prava u svakom smislu te riječi. Želimo da svi građani i građanke imaju jednaka prava na osnivanje bračne zajednice i na sva prava koja proističu iz institucije braka. Smatramo, a to smo i pokazali, da se pravo na okupljanje mora osigurati svima podjednako. Pogotovo kada to iziskuje dodatne troškove po sigurnost pojedinca ili grupe koja se okuplja, a čija je sigurnost ugrožena samo zbog drugačijih stavova. Tako ćemo zaštititi sve građane i građanke bez obzira na njihovo opredjeljenje i svjetonazore. Smatramo, želimo i napraviti ćemo društvo u kojem niti jedan pojedinac ili skupina neće biti stigmatizirani i ugroženi bez obzira na njihovu vjersku, etničku, spolnu, seksualnu ili bilo koju drugu pripadnost.

Duga je borba pred nama, ali jednakost i ljudska prava nemaju alternativu.

Kraj ekonomske diskriminacije

Diskriminacija u BiH nije izražena samo u pravnom i socijalnom smislu, već se najjasnije očitava u ekonomskom smislu.

Da bismo mogli upravljati i raditi na suzbijanju društvene diskriminacije, neophodno je jasnim politikama napasti ekonomsku dimenziju diskriminacije.

To se najprije odnosi na izjednačavanje plata među spolovima, eliminiranje diskriminacije prema ženama prilikom zapošljavanja, jače poticanje zapošljavanja manjinskih zajednica i osoba s invaliditetom, pružanje zaštite LGBTIQ+ osobama prilikom zapošljavanja i smanjivanje ekonomske distance unutar društva kroz poreske intervencije i omogućavanje kvalitetnih i stabilnih poslova.

Sloboda medijima!

Slobodni i nezavisni mediji, kritički orijentisani prema vlasti i opoziciji su ključ demokratskog društva. Zbog toga je jedna od najvažnijih političkih bitaka za nas ona za slobodu i nezavisnost medija. Mi ne želimo da mediji budu stranački pamfleti, ne želimo da se novinari plaše političara i de se podređuju „politikama“. Želimo slobodno i nezavisno novinarstvo, kako ono u privatnom vlasništvu, tako i u javnom. Osigurati ćemo stabilno finansiranje javnih servisa u BiH te poticati dodatno programsko bogaćenje i profilisanje u oblastima koje našem društvu i medijima nedostaju, poput obrazovnog programa, kulture, umjetnosti, filma i drugih kvalitetnih programskih sadržaja.

Fenomen današnjice je diskriminacija na internetu, odnosno društvenim mrežama i portalima. Naše zakonodavstvo, ali i policijska praksa ignorišu postojanje ovog problema. Donijet ćemo zakonska rješenja koja će regulirati govor mržnje na internetu, te raditi na smanjivanju diskriminacije u ovom dijelu javnosti.

Vjeruj ili ne, tvoj izbor

Jedna od osnovnih tekovina moderne liberalno-demokratske države, kakva je po Ustavu i BiH, jeste to da niko nikome ne smije nametati vlastiti pogled na život i svijet kao jedini ispravan ili ispravniji od drugih. Dakle, u takvom društvu mora da postoji legalno i legitimno pravo na vjerovanje kao i pravo na nevjerovanje, a superioran pogled na svijet i sve ono što on podrazumijeva ili ne podrazumijeva ne postoji. Pravo na vjerovanje ili nevjerovanje nikome ne smije biti osporeno. Vjernicima se mora osigurati mogućnost organizovanja u religijske zajednice, koje će imati jasan i definisan ugovorni odnos s državom, poštujući principe sekularizma. Onima koji ne vjeruju se mora osigurati sloboda i sigurnost za izražavanje takvog stava, kako privatno, tako i u javnosti.

Smatramo da samo liberalni, nedogmatski i nemilitantni ateizam i teizam omogućavaju postojanje institucionalne sigurnosti vjerskim zajednicama uz postojanje slobodne i mirne društvene koegzistencije vjernika i ateista, zasnovane na načelima tolerancije i pluralizma misli.

Korumpirana država je diskriminatorna država

Korupcija je zastupljena u svakom dijelu našeg društva. Zbog korumpiranosti državnog aparata većina građanki i građana je uskraćena za jednaku mogućnost pristupa javnim uslugama, poslovima, tenderima i pozivima. Naša stranka je svojim radom u izvršnoj vlasti Kantona Sarajevo i Tuzlanskog kantona jasno pokazala da je borba protiv krumpirane države jedan od naših glavnih ciljeva i da to radimo na efikasan način. Ovu borbu moramo proširiti na čitavu državu kroz izgradnju kvalitetnih antikoruptivnih mehanizama kakav je Ured za borbu protiv korupcije i donošenje zakona koji će takvim uredima osigurati slobodu i autonomiju djelovanja. Korumpirana država je diskriminatorna država, ona je jednim zlatni resurs, a drugima teret i trauma. To više ne smije biti praksa, moramo stvoriti državu jednakih šansi za sve.

U državnom parlamentu inicirali smo uspostavu i uspješno rukovodili prvom parlamentarnom istragom korupcije u pravosuđu u historiji Bosne i Hercegovine. Djelovanje Istražne komisije dovelo je do smjene bivše glavne tužiteljice Tužilaštva BiH i odlaskom bivšeg predsjednika VSTV-a. Izvještaj Istražne komisije prvi je domaći proizvod ove vrste, a njegov kvalitet je istaknut od strane brojnih zapadnih ambasada. Taj izvještaj predstavlja model za ustroj nezavisnog i poštenog pravosuđa, te ćemo implementirati sve njegove preporuke.

Model koji je Naša stranka primijenila kod ustroja i djelovanja ove Istražne komisije ćemo primijeniti na ustroj vlasti na nivou Bosne i Hercegovine – konstruktivno djelovanje i saradnja po pitanjima borbe protiv korupcije sa strankama koje se zalažu za iste ciljeve na tom polju.

Tu saradnju smo iz Istražne komisije uspješno prenijeli u Predstavnički dom, gdje smo inicirali i uz podršku drugih stranaka zastupljenih u Istražnoj komisiji ishodili usvajanje zakona koji se nalaze na listi 14 prioriteta za kandidatski status u EU. Takvo djelovanje primijenit ćemo u Vijeću ministara BiH i naša zemlja će u prvoj godini mandata nove vlasti dobiti kandidatski status.

Također, u borbi protiv korupcije jedan od ključnih zaštitnih mehanizama je zaštita zviždača. Mi smo ovaj proces već pokrenuli u Parlamentu Federacije, ali je on blokiran od strane vlasti. Odblokirat ćemo proces zaštite zviždača. Časni i pošteni ljudi koji rade u državnim institucijama ili su svjedočili nekim koruptivnim radnjama, a koji se odvažavaju da prijave kriminalne radnje, moraju dobiti adekvatnu zaštitu od države.